

Tilgang til stemmebegrebet	PERSONLIGHED	PERSONA	PERSPEKTIV
Forklaring	Her arbejdes med at skabe autenticitet hos tekstens stemme. Det ofte udefinérbare, der gør, at vi oplever teksten som interessant og fængende.	Her arbejdes med at skabe en fiktiv eller konstrueret stemme, ud fra æstetiske og stilmæssige kvaliteter.	Her arbejdes med at skabe en position (eller et perspektiv), der er elevens. En position der samtidig er opmærksom på kommunikations-situationen.
Skriftlige øvelser Forløb: Chatbots, sprog og kommunikation (inspireret af Tina Thode m.fl.: "Sprog i de sociale medier", DLF 2018)	A.MIN CHATBOT (individuelt) Tænk på en oplevelse <i>du selv har haft</i> med at interagere med en chatbot. Skriv 5 ord ned, som betegner din oplevelse. Mindst et af ordene skal være nyt og selv-skabt. Alle nævner et selvvalgt ord, som skrives på tavlen. Her dannes et ord-arsenal, som man kan "stjæle" fra. Skriv nu en scenisk beskrivelse af din oplevelse. Start enten med "hvem, hvad, hvor" eller "in-medias-res". Skriv som dig selv – i jeg-form. Gengiv din oplevelse så levende som muligt for læseren. Lad dine 5 ord + evt. andre fra tavlen indgå. Varier dine sætningslængder – en sætning kan godt bestå af helt ned til ét ord. Skriv ca.100 ord Man kan med fordel som lærer, selv skrive en eksempeltekst, så eleverne har noget at blive inspirerede af: "Dengang jeg var 28 år, skrev jeg til Ikeas hjemmeside om det jeg-er-nu-voksen-og-	B.MENNESKE ELLER BOT? (læsegruppen) I skal oprette et fælles dokument, som I kan skrive i på samme tid. I skal hver især beslutte med jer for, om I vil være et menneske eller en chat-bot. I skal nu skrive replikker mellem jer i dokumentet – du må kun skrive replikker fra dig selv og med udgangspunkt i den, du er. I må ikke tale sammen ansigt-til-ansigt, imens I "samtaler på skrift". I skal samtale "ansigts-løst" i 10 min uafbrudt. Overvej undervejs om du kan regne ud, hvem af de andre, der er menneske og hvem, der er maskine.	C.REFLEKSIONS-SKRIVNING (individuelt) Skriv reflekterende over de tre nedenstående spørgsmål. Hvad gør maskiner/robotter ved os? Hvad gør ansigtsløs kommunikation ved os? Hvad er det særligt menneskelige og det særligt robot-agtige? D.DISKUSSIONS-RUNDE (hele klassen) Brug lidt tid på at kigge i din begrebsliste. Vælg 2-3 faglige begreber som du kan bruge sammen med dine refleksioner i en fælles samtale/diskussion om mulige konsekvenser ved ansigtsløs interaktion og interaktion mellem menneske og chatbot. E.DEBATTÉR OG DISKUTÉR (pararbejde) Kunstig intelligens er en del af den moderne verden. Siden 1960'erne har der eksisteret såkaldte chatbots – robotter, der er designet til at interagere med mennesker, og som man tilstræber interagerer som mennesker. Der findes forskellige holdninger til udviklingen og brugen af chatbots:

	<p>moden-køkken, som jeg og min kæreste skulle blive enige om både at designe og bestille. Jeg chattede med medarbejder-Claus længe. Han var virkelig høflig, respektfuld og meget anerkendende. Sådan en man får det rigtig godt af at tale – eller chatte - med. En man får lyst til at være venner med. Jeg var helt høj og følte mit selvværd voksede i takt med at skabe, bordplader og greb hobede sig op på bestillingslisten. Jeg opdagede først, at han ikke var et levende menneske, da han "sagde", at jeg..... osv osv."</p> <p>NB1 Denne øvelse kobler træk fra både Personlighed og Perspektiv</p> <p>NB2 Denne øvelse er også oplagt i nedenstående Tempo-forløb. "Dengang jeg første gang fløj med en flyvemaskine, da...." "Dengang jeg første gang gik på line, da...." "Dengang jeg første gang løb 5 km., da...." "Dengang jeg tog mine første skridt, da..."</p>		<p><i>Kunstig intelligens er ikke social og det gør det svært at skabe en brugbar interaktion mellem mennesker og robotter</i></p> <p><i>Kunstig intelligens er en del af en kulturel evolution, hvor dem med de bedste opfindelser og mest viden om verden overlever</i></p> <p><i>Kunstig intelligens skaber en verden, hvor mennesker ikke længere interagerer med hinanden</i></p> <p><i>Kunstig intelligens vil en dag kunne skabe ny kunstig intelligens, hvilket gør mennesket overflødigt</i></p> <p><i>Kunstig intelligens kan hjælpe ensomme mennesker med at føle sig set og forstået</i></p> <p><i>Kunstig intelligens kan løse komplicerede videnskabelige udfordringer, som mennesket har opgivet at løse</i></p> <p>Vælg nu to af synspunkterne og udfold dem, så de indgår i en diskussion om konsekvenserne ved kunstig intelligens. Inddrag mindst et eksempel til hvert synspunkt. Og inddrag mindst 2 faglige begreber i forbindelse med hvert synspunkt. (ca. 100 ord)</p> <p>Formulér og debatter nu jeres egen holdning. Inddrag mindst 3 faglige begreber og før mindst 2 belæg for denne holdning. Det ene belæg skal være et eksempel og det andet belæg er valgfrit: Ekspertbelæg, generaliseringsbelæg, glide-banebelæg, årsagsbelæg,</p>
--	---	--	---

			sammenligningsbelæg. (50 ord)
Evaluering med henblik på	<p>Afleveres til læreren.</p> <p>Denne giver kort feed-back ved at:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fremhæve 2-3 steder, hvor der er fornemmelse for autenticitet, saft og kraft i sproget på en måde, så man mærker personen bag teksten - fremhæve 1 sted, hvor sproget kan gøres mere "lækkert" <p>Læreren samler ca. 10 eksempler på sproglige formuleringer, hvor der skabes autenticitet og oprigtighed. Disse præsenteres for klassen, der giver bud på, hvorfor netop disse eksempler er valgt ud.</p> <p>Eleverne kan evt. herefter skrive en kort refleksion, der retter sig mod fremtidige skriftlige øvelser. Hvordan vil jeg bruge denne øvelse næste gang jeg skriver?</p>	<p>Diskuter på klassen hvad der kendetegner det menneskelige i sproget og interaktionen. Lav en fælles liste på tavlen. Alle gemmer denne liste.</p> <p>Dette kan efterfølges af en individuel refleksionsskrivning:</p> <p>Hvordan kan jeg gøre min egen skrift mere menneskelig?</p> <p>Hvordan giver jeg læseren hints til, hvem skriver-jeg'et er?</p>	<p>Lærerkommentarer og krav om, at det indgår i kommende aflevering (debatterende artikel)</p> <p>Kriterier for kommentarerne: Hvor og hvordan kan de faglige krav om belægførelse og positionering efterleves i højere grad?</p> <p>Benpænd til læreren: fremhæv 2 steder hvor eleverne lever op til kravene.</p>
Skriftlige øvelser	A.ET STYKKE FRUGT PÅ SKRIFT	B.BILLEDSPROGS-JAGTEN	D.TOGET OG DIG
<p>Forløb: Tempo – SkriveCup 2021</p> <p>(En skitse af forløbet kan findes på www.Skrivecup.dk i fanen "Til lærere". Tekstforslagene til forløbet er udviklet af Jens Mann Christiansen,</p>	<p>Eleverne skal alle sidde klar med et stykke frugt – gerne udskåret, så en god bid er klar til at blive spist.</p> <p>Skriv tre ord om dit stykke frugt – du må ikke bruge ord for frugtens navn/ betegnelse, dens farve eller dens typiske smag.</p> <p>Skab en sætning, hvor de tre ord indgår i – en hvor sætningen er langsom.</p> <p>Skab en sætning, hvor de tre ord indgår i – en hvor sætningen er hurtig.</p>	<p>Opgave:</p> <p>Læs H.C.Andersens tekster i fællesskab. Tag det stille og roligt og slå ord op, I ikke forstår (https://ordnet.dk/ods/forside)</p> <p>Hjælp hinanden til at forstå betydningen af det, der står.</p> <p>Læs skemaet over forskellige typer af billedsprog (troper) i "Litteraturens Huse".</p> <p>Find alle de eksempler på billedsprog i H.C.Andersens tekst som I overhovedet kan. Fremhæv dem i teksten med en farve alt efter hvilken type de er.</p>	<p>Skriv en reflekterende tekst, hvor du overvejer dit eget forhold til toget og jernbanen i dag.</p> <p>Hvad er dine tanker om tog, togrejser og transport sammenlignet med HCAndersen og Johs. V. Jensens forhold til toget og jernbanen i midten og slutningen af 1800-tallet? Hvilken rolle spiller toget i din hverdag? Bør vi stadig opfatte toget og jernbanen som en banebrydende opfindelse?</p> <p>Reflekterende skrivning er præget af</p> <ul style="list-style-type: none"> - Overvejelser, tanker, indfald

<p>Favrskov Gymnasium)</p>	<p>Mundtlig refleksion på klassen: Hvad skaber det hurtige og det langsomme rent sprogligt?</p> <p>Spis nu meget langsomt dit stykke frugt – luk øjnene. Det skal vare 1 minut.</p> <p>Åbn øjnene – skriv med det samme tre udsagn om din oplevelse af at spise frugtstykket:</p> <p>Få sanserne i spil - smagssansen, lugtesansen, følesansen</p> <p>EVT: Formuler nu en sammenligning til at beskrive oplevelsen med at spise frugtstykket</p>	<p>Grøn = metafor Blå = omvendt besjæling Orange = sammenligning Rød = besjæling Lilla = personifikation Gul = metonymi</p> <p>Opløs nu billedsproget. Det betyder, at I skal finde ud af, hvilket konkret ord/område der bruges til at forklare noget abstrakt.</p> <p>Fx: "Hun er en rose" (metafor) Konkrete = en rose. Medbetydninger: Den dufter godt, er smuk, har en flot farve, pynter, kan stikke, gives ofte for at værdsætte andre, dyrkes pga deres smukke og velduftende udtryk. Abstrakte = Hun / digter-jeg'ets følelser for hende. Medbetydningerne fra "rose" overføres på "Hun", og vi forstår, at digter-jeg'et nære varme, kærlige og måske lidenskabelige følelser for "hun". Dette udtrykkes gennem sammenstillingen af "Hun" og "Rose". Der er dog også den risiko, at digter-jeg'et kan "Stikke sig på rosen" eller blive såret af "hun".</p> <p>Det er vigtigt, at I gør jer klart hvad det abstrakte er, som teksten/fortælleren søger at forklare – og hvilket konkret område, der hentes ind i forsøget på at forklare det abstrakte. I spændingsfeltet mellem det abstrakte og det konkrete finder i afsæt til fortolkningen af tekstens fremstilling af Toget/Jernbanen som noget nyt/moderne.</p> <p>Formuler på baggrund af jeres billedsprogsanalyse, hvordan teksten fremstiller Toget og Jernbanen. Hvad er oplevelsen præget af?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Egne erfaringer - Forestilling af hvad andre kunne tænke om toget og jernbanen <p>Du skriver til en modtager, der ikke kender til HCAndersen og Johs. V. Jensens tekster. Du skal derfor præsentere dem for læseren, når de omtales.</p> <p>Din modtager er også en, der ikke kender dig. Du skal derfor sikre dig, at læseren forstår hvem du er, og hvad dit udgangspunkt er for dine tanker om toget og jernbanen.</p> <p>Skriv ca 3600 anslag inkl. mellemrum.</p>
--------------------------------	---	--	---

		<p>Hvad er holdningen til det nye tekniske fænomen? Hvordan spiller TEMPO ind i teksten – sprogligt og indholdsmæssigt?</p> <p>Gør nu det samme med Johannes V. Jensens tekst.</p> <p>C.METAFOR-PERSONA Giv eleverne mulighed for at vælge en af tre personaer, der er skitseret af læreren ud fra fx 5 kategorier: køn, alder, bedste minde, vigtigste værdi, værste hemmelighed</p> <p>Opgave: Skriv personaens første erfaring med at bevæge sig fra et sted til et andet vha af et transportmiddel, denne aldrig har prøvet før. (Det må evt. gerne være et fremtidsscenario).</p> <p>Benspænd: Der skal anvendes min. 2 forskellige typer af billedsprog, og der skal være en type af billedsprog, der dominerer teksten. 50-100 ord</p>	
<p>Evaluering med henblik på arbejds-portfolio</p>	<p>Udvalgte elever læser deres eksempler op undervejs, så øvelsen brydes op i sekvenser.</p> <p>Refleksionskrivning individuelt: Hvordan ændrede min skrift sig? Hvad var det, der fik min skrift til at ændre sig?</p>	<p>Læreren går rundt og hjælper eleverne videre undervejs i skrivningen.</p> <p>Eleverne læser deres tekst op for en makker – de gætter på hvilken persona, skribenten har valgt, ud fra teksten.</p> <p>Herefter bytter de, og de fremhæver nu igen billedsprog ud fra farvekoderne i den andens tekst.</p> <p>Feedback fra elev til elev: Fremhæv et billedsprog der fungerer godt i teksten og formuler hvorfor, det fungerer godt. Formuler hvad brug af billedsprog tilføjede til personaen.</p>	<p>Afleveres til læreren, der giver formativ evaluering på</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inddragelse af teksterne - Tilpasning af sproget til kommunikationssituationen (undgå indforståethed) - Etablering af et personligt perspektiv - Brug af personlig erfaring